

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egz. évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizési pénzek és reklamációk
BALKANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felétős szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésig közlemények
lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábon pentsor egyzseri hirdetésnél 20
fillér, többszori hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitárter sora 50 fill.

A nők választójoga.

Irtá: **Herczegh Mihály**, egyetemi tanár.

Hazai alkotmányunkban ezer év óta gyakoroltatik azon jogfétel: favores ampliandi, odiosa restringenda.

A magyar nemzet mindig vallotta és alkalmazta a jogkiterjesztés elvét. A jogokat mindinkább kiterjeszteti; a korlátokat pedig mindinkább kevesbiteni — az igazság, méltanyosság, haladás és felvilágosodás igényeihez képest.

Ezt a jogfételt alkalmazta a magyar törvényhozás a nőkel szemben az elmúlt időkben is. Sohasem volt szűkkeblű; mindig kiváló és közmondásszerű lovagiassággal viselteltel irántunk. Legyen az ősi példa ezuttal is kövételre méltó.

Igy vagyunk a politikai jogok intézményével is, melyet fokozatosan a nőkre is ki lehet, de ki is kell terjesztani. Az élet nem tñri a hirtelen való ugrásokat. A közjogi, a politikai érvényesülés terén meg kell tartani az átmenetet, a fokozatos fejlődés elvét. Ez az, mely az állami életet meg egyfelöl minden erőszakos zökkenéstől megmenti, addig másfelöl a jogok természet szerű kiterjesztésének útjára tereli azt. A merev konzervativizmusból nem lehet azonnal at-csapni a szélső radikalizmusba.

Ez az átmeneti állapot, ez a fokozatos fejlődés már 1848 előtt megkezdődött. Mert a magyar nők már 1848 előtt is bírtak politikai jogokkal. A nő, ha fűsítettolt

(präfektis), vagy ha mint özvegy a férj halála után ennek jószágában bennmaradt; a jobbágyok főfött itélkező uriszeknek elnökévé lett; sőt ezen a bíróság tagjait is ő nevezte ki. Követválasztási, tisztújítási joggal bírtak. A nemesi fölkelésben (insurrectio) is részt vettek. Az országgyűlésen és a köztörvényhatósági gyűléseken az általuk kirendelt és utasítással ellátott képviselő által ülési és szavazati joggal bírtak (1662: 53, 1741: 63. t. c. 7. §).

Ez a történeti múlt szolgálhat irányadóul a jövőre nézve a nőknek politikai jogokkal való felruházásánál is. Ha ellenkezőleg cselekednénk, a reakció terére lépünk.

Hogy azonban félre ne erthessem, mindjárt kijelentem, hogy én a nőket a közel jövőben nem általában akarnám felruházni politikai jogokkal, hanem egyelőre még csak kivételesen. Egyelőre még szavazati jogot csak azoknak a nőknek adnék, kik földbírtokosok, vagy önálló ipar, vagy kereskedelmi üzlettel bírnak, vagy akik valamely hivatali állást töltenek be, tehát akik megfelelő szellemi kvalifikációval bírnak és mint önálló kenyérkeresők, mint a státusba beosztott tisztviselők működnek. Ezeknek jogi állásuk teljesen hasonló az ugyanazon szolgálati ágban alkalmazott férfiakéval. Méltányos és igazságos tehát, hogy ezeknek az állam ép úgy megadja a közjogokat, mint a férfiaknak. Ezeknél fogva én szerintem már most felruházandók lennének választási joggal a tanárnők, tanítónők, óvodások, a posta,

távírdá és vasúti osztályban alkalmazott nőfűsítviselők, gyógyszerésznők, orvosnők, könyvelők, pénztárosok, ámbar magánhivatalokban vagy társulatoknál alkalmazottnak és általában mindazok, kik bizonyos elméleti szakképesséégűről írásbeli bizonyítványt tudnak felmutatni.

Ezek a nők önállóan keresik meg kenyérüket. Az élet harcát ép úgy megvívják, mint a férfiak. Erkölciség is magasabb állanak a férfiaknál. Méltányos tehát, hogy jogaik se legyenek kisebbek a férfiaknál. Avagy hogyan lehet azt összeegyeztetni az igazsággal, hogy az iskolaszólga választó, de az igazgató nő nem az. Ha a nőnek elég esze van ahhoz, hogy a tudományos téren is megszerezze a férfiakéhoz hasonló kvalifikációt, egy föl kell tenni róla, hogy elég értelemmel és rátermettséggel bír a politikai jogok gyakorlásához is. Fényesen bizonyítja ezt Mária Terézia, magyar királyné, Erzsébet angol királyné és Katalin orosz cárné, akik nemcsak, hogy kifogás nélkül teljesítették uralkodói hivatásukat, de sőt ennek sikerei bűmülatba is ejtenek bennünket.

A most fennálló választási törvény tárgyalásakor 1874-ben Kallay Odón, Majoros István és Stanesku Imre képviselők szorgalmazták a nők választójogának dekretálását. 1905-ben pedig Hentaller Lajos jelentette ki, hogy ő a választói jog kiterjesztésénél indítványt fog tenni a nők választási jogi érdekében. Mire Kossuth Ferenc azt a megjegyzést tette, hogy a nők ezen

TÁRCSA.

Gyakorlatok.

Mi a hadgyakorlat?

Csak az tudja, a ki próbálta. Fáradt-ág, nélkülözés és hadakozás az ellenséggel. Hetedik hónapig helygöngsz idő-oda. Hol völgyekben, hol hegyeken. Ágyat azonban soha se látz. Pajtában, szárnás színben, vagy az Isten szabad oge alatt, a szénbagolya tetőjén a szállásod. Fejed alja a horjú, takaró, a köpenyeg és a csillagok ezüstös fénye. Tepहत vihar, vághat eső: ne felj, semmi bajod sem lesz. Tíz tíznöt esztendő múlva érzed csak, hogy eszszit, rheumát s más efajja nyavalyát hordozol magadban, amikor már régt efelgettett, hogy katona voltál.

A nyári hónapokban nyole hetig barangoltunk, vagy katonanyelven szólván, esztáztunk Horvatországban. Ezt muszkorozágnak hívja a magyar katona.

Keresztül-kasul jártuk, dultuk ezt a girbe-gurba országot. Nyomoruságban bőven volt részünk. De pajánzásot azért eleget elkövettünk. Ezzel enyhítettük fáradságunkat nyomoruságunkat.

A nyole hét alatt majdnem egy eltűnk, mint az irás profétája a pusztában, aki táplálkozott vala sakkakkal és erdei mézzel. Mezliche szerettünk volna mi is jutni, de csak vadalmat, vadkörtét és töménytelen kökényszert találtunk.

Egyéb-bélelviszert pénzért se kaptunk. Először mert magának a horvát parasztnak sincs, másodsorba ha van is, akkor se ad a magyar katonának. Nem szereti gyűlöli a magyart, hanem azért respektálja. Urnak szólítja az utolsó bakát is. Oda menjenek az alföldi szocialisták: meg-látják, mi a nyomoruság. Az a paraszt híreből is-

meri a buzakenyeret meg a szalonnát. Kukoricza, pálinkásiztből süti a kenyerét, mely nem is kenyér talán. Olyan fekete s úgy ragad mint az alföldi sár. Magyar ember, meg ha éhes katona is, csak a héját bírja elfogyasztani, az ilyen horvát kenyérnek. Szalonnát pedig csak ünneppapokon eszik. Napi eledele a juthuro, a juhásjt, melynek kellemtelen szaga tiz lépésnyire is érzik a lakástól.

Házukat nem köböl építik, nem is téglaóól vagy vályogból, meg sárból se verik. Deszkából takolják össze, nyílásait pedig sárral tapasztják be. Az egyetlen szobában együtt lakik az egész familia. A nagypapa, a nagyanya, a vök, a menyék, a hajadon leányok s az apró gyermekek. A sarokban pedig a házi állatok: csirke, tyúk, kutya és malacz húzódnak meg. Ilyenfórmán huszonöt-harminc szorong egymás mellett a kis szobában.

Kemencejük, kályhájuk nincs. A szoba közepén egy hasab fa eg, ennek tüze, fűsteje mellett melegsznek.

Ilyen nagy a szegény nyomorusága, s ezért mégse szocialista egy sem se nem anarchista. Hanem horvát, aki gyűlöli a magyart, tekintet nélkül arra, hogy szocialista-e vagy sem, s egy nagy szláv bírodalomról ábrándozik, melynek Zágráb volna a központja.

Érdekes jelenség, hogy az idősebb generáció tud magyarul. Ahg van olyan nyomoruságos falu, melynek vénei a magyar nyelvet ne értene. A fiatalja már csak azt tudja, hogy magyart gyűlölni kell mert az ellenség. Hogy az oka minden bajának, minden nyomoruságának.

Valahol Szamobor környékén öreg horvát paraszt került elém. Az ő nyelvén vizet kértem tőle, nagy nehezen megértettem magam vele, mire az öreg egy bádogban előhozta a vizet s így szolt hozzam magyarul:

— Tossék jó uram. Mondhatom, hogy sokkal jobba a víz, mint a magyarországi.

Elesodalkoztam. Honnan tud ez az öreg magyarul. Hiszen tudta, hogy magyarok vagyunk, hallotta beszélgetésem barátainmal. Kérdésemmre így felelt:

— Jártam én valamikor régen Magyarországon. A esaszart mentünk megvedni, mikor a magyarok fellázadtak ellene. Engem el is fogtak és bizony nagyon jól bántak velem a magyarok. En nem is haragszom rájuk, de a horvát urak mindig azt mondják, hogy nagyon gonoszak a magyarok. Ók az oka minden bajunknak, minden szerencsétlenségünknek. Mindent elvesznek tőlünk az ádóban és meg a nyelvünket is felakarják venni. Tanuljanak a magyarok horvátul, ha a mi országunkba jönnek, mert a mi hazánk Horvatország.

Az öreg horvát e szavain elémkedve, önkéntelenül arra gondoltam: hej, ha mind is ilyen politikát csinálnak a többi nemzetiséggel szemben. Mit szólnának a szászok, a románok, a tótok és a rizekok?

Ilyen a horvát paraszt helyzete s gondolkodása, de így gondolkodnak a jobbnaknak is. Ha teltetné, se ad eledelt a magyar katonának, nem ad még nagy pénzért sem.

Valahol Belovar környékén egy kis faluban töltöttem egy napot. Mi a neve, hogy hívják, bizony már elfelejttem. Talán neve sincsen, mert se terkepén, se lexikonban nem találtam. Komisz kenyérünk elfogyott, a konzervahöz pedig nem volt szabad hozzá nyulni. Ezt csak akkor szabad feltörni, ha a koplalás hetedik napján az ájulás köröykeez. Az élelmézzel szállító koscsikat hűdba vartuk. Ép egy, mint a haboru eseten szokott történni. Egy falat kenyér, egy falat hus nélkül

politikai jogai nem ismeretlenek alkotmányunkban, mint ezt a rendi országgyűlések korában a távollévol követelneik és a bandediális öveztegy követküldésénél látjuk.

A jelenlegi országos képviselők közül a nők választási jogai mellett vannak Barabás Béla, ki már 1906-ban az erzsébetvárosi választók előtt a nők választójoga hívének vallotta magát, aztán Just Gyula, Benedek János, Szemere Miklós, Pap Tibor.

Láttuk az eddigiekből, hogy a nők választási joga nem valami sokkalan tünevényben a mi hazánkban. Szerepeltek ők ilyen minőségben már 1848 előtt a rendiség korszakában is. Ez biztos átmenet gyanánt szolgálhat a jövőre nézve. Erre már több mint két évtized óta meg van törve a jég, egyengetve az ut. Községi törvényünk megengedi, hogy a községi választásoknál a nők is résztvegyenek. Községi virilista is lehet a legtöbb adót fizető nagykoru hajtadon, övezgy, vagy törvényesen elvált nő. S ebbeli jogát meghatalmazottja által gyakorolhatja. (1886. XII. t. c.) Nálunk a nők az egyházjogban is szerepet játszanak, amennyiben az evang. egyház zsinati törvényei (42 §) megengedik, hogy az önálló nők az egyházközégekben szavazati joggal birjanak.

Az állampolgárságról szóló 1878: 50. t. c. a nemzetiségi egyenjogúságról intézkedett 1868: 44. t. c. és a magyarország és Erdély egyesítésével foglalkozó 1868: 43. t. c. kel pedig férfire és nőre nemi különbség nélkül egyaránt kiterjesztik az ott szabályozott politikai jogokat.

— Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

A termés.

A politikánál most sokkal érdekesebb dolog tartja magát felszínre: az aratás és annak eredménye. Az ideai öröndetes kilátások majdnem

minden vonalon megvalósultak és most már be számolhatunk az aratás eredményéről.

Az ország nagyrészen aratnak, sőt e hét végén már tekintélyes mennyiségű gabona lesz betakarítva. Készen arra, hogy értékesítsük. A Isten áldása szállott ez évben Magyarországra, a buza hozamát a legutolsó hivatalos becslés 4.43 millió métermázára taksálja, ez 23.79 millió métermázával több az 1909-ik évi tenleges eredményénél, rozsolb is 4.46 millió métermázával kapunk többet, mint tavaly. Minden más mezőgazdasági terményhöz igazítottan, azaz a tengeri, a burgonya, a hüvelyesek, kerti vetemények, kender és len, dohány, csukorrépa, takarmányemlék stb. A szőlővel még nem vagyunk tisztában, több nevezetesen rajomban a szőlőt a jögrévés tönkire tette, más helyeken azonban jó szüretet várnak, telte gyümölcsből is jó középértésre számíthatunk.

Magyarország tehát mezőgazdasági szempontból ez évben szegény országból gazdag országgá vált és ismét belépünk az exportáló országok sorába, holott tavaly jelentékeny importra szorultunk. A gazdasági helyzet ékként való megváltozása kereskedelmi forgalomban is jelentékeny változásokat idéz elő melyeknek miként való kiadalkásával már most foglalkozniunk kell.

Első sorban a gabona és liszt üzlet fellendülésnek nezzük eleje. Igaz, hogy az európai gabona-exportáló államok valamennyije többé kevésbé aratásnak örönd, de az ezek közt legelőnyösebb országok, Oroszország az aratás tekintetében is jó egy hónapnál előzzük meg és így a nyugati fogyasztó piacokhoz, de különösen Ausztriában jóval előbb értékesíthetjük gabonánkat.

Bő aratás azonban a kereskedelmi forgalom más ágazatát, mondhatjuk: összes ágazatát fellendíti. Csupán búzából legalább 25 millió métermázsa felesleget vihettünk piacra, ennek értéke a mai piaci ár szerint számtalva több mint 50 millió korona, melyek más mezőgazdasági termények, különösen tengeri és hüvelyesek eladásra utján befolyó összegeket hozzávetve, bátran tehetjük 1000 millió koronára ezen összeget melyet mezőgazdasági terményeink feleslegének értékesítése utján bevezünk. Mivel pedig az 1909-ik évig kedvezőtlen aratási eredmény miatt a fogyasztók nagyrésze csak a legelközvetlenebb szükségletet szerezte be és minden elodaható beruházás elhalatlatott, igen nagy minden ezekben a beszerzendő szükséglet.

Meg pár ilyen esztendő és kiheverjük ezt a sok küzdelmet és nyomort, amit a folytonos silány termések okoztak!

Egy szóval se kérdezte, hogy honnan került mindez elő. Hogy a bört honnan vették, azt én is csak aztán tudtam meg, amikor a negyedik-ötödik véder járt körül.

— Honnan vették a bort? — Hát azt is csak egy szépszerivel szerették. Egy jött a házhoz.

— Hogyan, te akasztófavirág! — Hát kérem, itt a harmadik szomszédomban lakik a pap. Lementünk a pincéjébe és megfurgattuk a hordóját, jó az Isten, majd ad neki jövőre megint!

Masnap reggel elindulás előtt Komorovcsák kapitány szigorú beszédet intézett a legénységhez. Beszédjének az volt a veteje, hogy tudomására jutott, hogy többen hozzáfértek a lakosság éltemi ekközébe s elfogyasztottak azokat, mi által erzekény károkat okoztak. Aki ellen tehát ezennel ilyen dolog miatt panaszt emelnek, azt a leg-szigorúban meg fogja büntetni.

Harmadnap újra valami rongyos fészekben táboroztunk. Kínesekek se lehetett egy falat kenyert kapni. Komorovcsák kapitány maga elé hívatta a dobost:

— Estére főzz paprikás csirke! Megértedte. — Igenis kapitány ur, de hol van a csirke. — Az a te dolgod. Annnyit azonban monddok, hogy ügyesen végezd a dolgot, mert különben irgalmatlanul beszakítok.

A dobos megértette a beszédet. Egyesesen végezte a dolgát, a kapitány ur meg lehetett vele elégedve.

Jártunk azonban olyan helyen is, ahol volt bőven minden. Vendéglő, kávéház, sőt még cukrászda is. Csakhogy itt meg az a fatum ért bennünket, hogy elfogyott a penzünk. Ennekkel pedig nem lehet a kereszamba, kávéháza menni. Összedugtuk a fejünket, hogyan kelene pénz szerezni. A szaktanácskozásban részt vett a két kadet is, ez a kérdés kiünnönsen érdekelte őket, mert soha sem volt egy garasuk sem. Volt ugyan két önkün-

H I R E K.

— Hajós Mihály kir. tanácsos. A szomszédos Alsólendva közeletének egyik kitűnőségét, régi bajnokát szép kilátást érte. A közügyek terén szerzett érdemeinek elismerésül Ö Felsőge a királyi királyi tanácsossá nevezte ki. A jól megérdemelt kitűnőség nálunk is őszinte örömet keltett. Az új kir. tanácsos az Alsólendva—muraszombati vasut ottani érdekeltségének az elnöke.

— Szabadságon. Horváth Pál th. fűszolga-lábiró a múlt vasárnap kezdte meg 4 hetre terjedő szabadságát. — Szentkirályi Sándor járás-birosági jegyző tegnap 2 hetű szabadságát kezdte meg.

— Házasság. Oszeszly M. Viktor, testvér-lapunknak, az Alsólendva Híradó-nak szerkesztője a múlt vasárnap kötött házasságot Klein Bertta kisasszonnyal.

— Az ág. ev. esperességi kerület gyűlése Szombathelyen. Az elmúlt heten tartotta a vasi esperesi kerület évi nagy gyűlését S.ombathelyen, amelyen a tótsági evangélikus gyülekezetek lelkészei, tanítói és vezetői szép számban vettek részt.

— Épül a templom. A muraszombati r. kath. templom építkezés munkálatai serényen folynak. A nagy vasbeton oszlopok, amelyek a főhajó hatalmas bolthajtását tartják már jöresten készen vannak. A közbéneső falazat is már meglehetősen haladt. Most kezdik a torony építéshez való állványok szerelését. Az építő bizottság a múlt napokban ülést tartott az alapköteleleli ünnepély tárgyában. A templom bökézü kegyura gróf Szápary László ugyanis kiáltással helyezte, hogy az alapköteleleli aktuálnál részt fog venni. Közbejött betegsége folytán azonban ettől a szándékától el kellett állnia, mert amint a bizottsághoz intézett leveleiben írta, tengeri fürdőre megy. Erre való tekintettel a bizottság az alapkö ünnepélyes elhelyezését agasztás végre halasztotta, amikor a gróf visszatér a tenger mellől. A bizottság egyben elhatározta, hogy a bokreta-ünnepély költségeire 200 koronát ad.

— Lorándi Tivadar ünneplése. A vidéki kis színtársulat egyik legértékesebb tagja, Lorándi Tivadar, aki több ízben játszott már Muraszom-

állunk, pedig huszonnégy órai éhséget hordoztunk magunkkal. Utának indultunk a faluban, hogy valami élelmiszert keressünk. Csirke, kacsát látnak bőven, akartunk is venni, de a horvát paraszt előforintet se adta pártját. Már bele nyugodtam a változhatatlansá, mikor előkerült legényem, a század dobosa:

— Lesz már jó vacsoránk, önkéntes ur. — Micsoda te? — Kérdeztem tőle. Felelet helyett a dobba nyult s két csirkeket húzott ki b.őle. Fejét már mindkettőnek leütötte. — Hol vetted? — Hát egy szépszerivel szereztem. Pénzért nem kapott a jó legény, hát úgy ütötte le mind a kettőt valamelyik udvaron.

Este nagy tűzet rakott a gézengúz a kert aljában és a bognácsban főzte a csirkepaprikást. Mi is a tűz körül ültünk s epedve vártuk, hogy a dobos elkészüljön a vacsorával. Hirtelen elkialtotta magát valamelyik:

— Jön a kapitány ur! — Jédten kapkodtunk, de el nem tüntethettünk semmit, mert akkorra a tűzhöz lépett az „ered réme”, Komorovcsák kapitány.

— Mi történi itt? — kérdezte s fel szemével a bognács felé pislantott.

— Vacsorát főzünk, kapitány ur — jelentette hűledező a dobos.

— Nohát csak csinál! — Szóltott a kapitány s ő is odalepett a tűz mellé. Megvárta míg elkészül, akkor kivalogatta a legjobb falatokat s megvacsorázott. Farkas ötvágya volt a kapitány urnak, úgy látszik, neki se adtak omi a horvátok.

— Éhhez valami ital is kellene — mondotta a katonának. — Az is akad, kapitány ur, felel a dobos és odaállította a vászomból készült vedret a kapitány ur elé. Komorovcsák nagytól húzott belőle, megtörülte hosszú fekete bajuszát, szivarra gyújtott és szó nélkül odább állott.

tes kollégánk, a kiktől tudtuk, hogy ezektől ugyan egy krajcárt se kaptunk, se kölcsön, se máskepen. Ezzel a két emberrel kell valamit csinálni, hogy vendégülöke, kávéháza jussunk. De mit? Ez volt a bökkenő.

— Meg van! — kiáltott dadalimasan homlokára csapva a kadet. Összevesztjük őket.

Ugy is történt. Fölpiszaltuk egyiket a másik ellen, úgy hogy mikor találkoztak, bajonettel mentek egymásnak. Kész volt a lovasias ügy. A két kadet és a két önkéntes segédkezett. Rövid tárgyalás után a segédek kimondották, hogy a felelnek össze kell bekülnöki s meg kell vendégelnöki a segédekkel.

Ugy is történt. Nagy vacsorát kaptunk a korösi vendéglobben, hajuljól mulattunk, s a költségeket a két ellenfél fizette. Erre volt egyik leg-sikerültebb ütközete a horvát országúti hadjárataknak.

Almosan mámorosan indultunk kora reggel Varasd felé. Együtt volt az egész hadosztály, Gyalogsággal, tüzérséggel, lovassággal.

Nehány órai megeleles után megdördültek a varasdi hegyeken az ellenség ágyúai. A tüzelésre a mi tüzérségünk ágyúai is csakhamar bőmbőlre valasztottak. Mi csatavonalba fejlődve, elfűre nyomultunk, miközbe gyönyörködve hallgattuk a renek ágyú koncertet. Oldásról egyszerre lödöbögést hallottunk. Arra fordultunk: egy ellenség huszár vágatott el a homlokzatunk előtt.

— Elibe fig! — kiáltott a kapitány. Tíz, husz leánygy ugrott egyszerre a huszár elé. Egyik a jó kantarját ragadta meg, a másik a huszár eszámáját.

— Szállj le a lórol koma! — kiáltottak az ellenség huszárára. De nem varták be, míg le száll, hanem le húzták a lórol s a kapitány elé vitték.

A kapitány ur vállatára fogta a legényt. Mit kénkedett, micsoda jelentést visz.

batban is különböző társulatoknál; ez a kiváló és derek színes ember most Tapolczán ünneplő színesi pályájának 35 éves fordulóját s ez alkalomból búcsút is mondott a világot jelentő deszkának. Mint Tapolczáról nekünk írják, közönség és pályatársak egyaránt meleg ünnepségekben résztettek a jubileum és búcsúzó színeset a Kornevillii harangok eziműt operett előadásra keretében, amelynek Gáspár apó szerepében egyik legkitűnőbb alkottását mutatta be Lorándi Tivodar.

— **Meghívó.** A muraszombati Gazdakör választmányja f. év július hó 16-án szombaton délután a titkári hivatalban ülést tart, melyre a t. választmány tag urakat tisztelettel meghívjuk, amelynek Gáspár apó szerepében egyik legkitűnőbb alkottását mutatta be Lorándi Tivodar.

— **Meghívó.** A muraszombati Gazdakör választmányja f. év július hó 16-án szombaton délután a titkári hivatalban ülést tart, melyre a t. választmány tag urakat tisztelettel meghívjuk, amelynek Gáspár apó szerepében egyik legkitűnőbb alkottását mutatta be Lorándi Tivodar.

— **Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szíves megújítását.**

— **Az Est: a hírlapirás szenzációja.** Április 15-én Miklós Andor szerkesztésében Budapestben új napilap indult meg Az Est címmel. Délután két órakor jelenik meg s az első teljes újság lesz, mely még az nap este a magyar városokba viszi a főváros, az ország és a világ az napi híreit. Az Est a mindennap délutáni legelső gyorsommal indul és minden más újságot megelőző érkezik a magyar városokba. Az Est független politikai napi lap, szabad és meg nem alkuvó a politika, a társaság, a színház, sport és közgazdaság legújabb híreivel; szókimondásban és radikális függetlenségben vele senki sem konkurálhat. Mottója ez: "Senki se lehet olyan nagy, vagy olyan gazdag, hogy Az Est ne mondja meg róla az igazságot, és senki sem lehet olyan kicsiny és szegény, hogy Az Est meg ne hallja a szavát." Szerkesztője a legelőrangú. Munkatársai: Ignatus, Brody Sándor, Molnár Ferencz, Pásztor Arpad, Kéry Pál, Adorján Andor, Gergely István, Kemény Simon, Szepe Ernő, és Salusinszky Imre helyettes szerkesztő; olyan gárda, melyet magyar lap alig mutathat fel. Sport iránt az országos hírű athléták: Gillemot Ferencz vezet, s minden rovat élen a legkitűnőbb emberek állanak. Technikai kiállításban Az Est paratlan. Előfizetési ára: egész évre 16 korona, felelve 8 korona, negyedévre 4 korona, és egy óra egy koronán negyven fillér. Egyes szám ára négy fillér (két krajczár) s minden nap legalább tizenkét négy hasábos oldalon jelenik meg. Az Est szerkesztősége s kiadói hivatala Budapest, VII. Miksa u. 8. (Athenum palota).

— **Tolnai Világlap** kedvezményét, a "Világ-történelem" V. kötetét — a kiadói hivatal intézkedése folytán — csak azok a t. megrendelők kaphatják meg, kik a lap hirtel utolsó oldalán már eddig megjelent 13 darab szelvényt akart hozzáadni, akár egyenesen a kiadói hivatalnak átadják. Balkányi Ernő Muraszombati.

— **Budapesti Hírlap.** Főszerkesztő és lapfolyónos Rakósi Jenő. Az ország legerősebb és legtekintélyesebb politikai napi lapja. Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 kor., felelve 14 kor.,

Hiába vallatta. Nem szól egy szót se. Pedig kérdezte magyarul, németül, horvatul, sőt meg tótul is.

— Hat mifele náció kend? főrmend rá újból magyarul a kapitány.

A huszár egy nagyot nyelt, azután összeesapta bokáját, szalutált s így szóló önértészen.

— Mi más volnék mint magyar, kapitány urnak állásan jelentem.

— Hat akkor miért nem beszél kend?

— Beszélék én most már, de előbb nem tehettem, mert össze kellett ragnom, s le kellett nyelnem azt a jelentést amit az őrnagy ur küldött a tábornok urnak. Most már vallhatom a kapitány ur, ha azt hiszi hogy kivesz belőlem valamit.

De nem lehetett ám belőle egy szót sem kihuzni. A csillagos éjert el nem arult volna valamit. A jelentést pedig, melyből sok mindent meg tudhatunk volna, megette a papírossal együtt.

Ilyen katona a magyar katona.

A kilencedik hét közepén elértük a Varasdot. A városban nem pihentünk meg, csak keresztül mentünk rajta. Fáradtak, kimerültek voltak, a tíz óras gyaloglás tönkre telt minket. A katona banda a Rákóczi indulót játszotta: ez tartotta csak bennünk a lelket. Mikor elhagytuk a várost, azt hittem összeesem a fáradságtól. Erősen tamo-

negyedévre 7 kor., egy hónapra 2 kor. 40 fillér. Egyes példány ára 10 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Jozsef-körút 5. sz. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a Budapesti Hírlap-ot.

— **Remek kivitelű új felvételek jelentek meg Muraszombatról** Balkányi Ernő kiadásában. A felvételek a következő épületekről és a hozzá tartozó területekről történtek: Izraelita imaház, Vasuti állomás, Piacéter. Izraelita imaház belseje. Főútea az új ev. egyház épületeivel, Dolvasmegyei takarékpénztár, Dobrai szálloda, Górf Szárpár kastély. Minden kép egy teljes egészét képvisel, nem íker dolgot. Kapható Balkányi Ernő könyv- és papírkereskedésben Muraszombati.

— **Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szíves megújítását.**

— **Az Est: a hírlapirás szenzációja.** Április 15-én Miklós Andor szerkesztésében Budapestben új napilap indult meg Az Est címmel. Délután két órakor jelenik meg s az első teljes újság lesz, mely még az nap este a magyar városokba viszi a főváros, az ország és a világ az napi híreit. Az Est a mindennap délutáni legelső gyorsommal indul és minden más újságot megelőző érkezik a magyar városokba. Az Est független politikai napi lap, szabad és meg nem alkuvó a politika, a társaság, a színház, sport és közgazdaság legújabb híreivel; szókimondásban és radikális függetlenségben vele senki sem konkurálhat. Mottója ez: "Senki se lehet olyan nagy, vagy olyan gazdag, hogy Az Est ne mondja meg róla az igazságot, és senki sem lehet olyan kicsiny és szegény, hogy Az Est meg ne hallja a szavát." Szerkesztője a legelőrangú. Munkatársai: Ignatus, Brody Sándor, Molnár Ferencz, Pásztor Arpad, Kéry Pál, Adorján Andor, Gergely István, Kemény Simon, Szepe Ernő, és Salusinszky Imre helyettes szerkesztő; olyan gárda, melyet magyar lap alig mutathat fel. Sport iránt az országos hírű athléták: Gillemot Ferencz vezet, s minden rovat élen a legkitűnőbb emberek állanak. Technikai kiállításban Az Est paratlan. Előfizetési ára: egész évre 16 korona, felelve 8 korona, negyedévre 4 korona, és egy óra egy koronán negyven fillér. Egyes szám ára négy fillér (két krajczár) s minden nap legalább tizenkét négy hasábos oldalon jelenik meg. Az Est szerkesztősége s kiadói hivatala Budapest, VII. Miksa u. 8. (Athenum palota).

lyogtak a többiek is. A kapitány észre vette ezt, s hogy lelket öntson belénk, így szólott:

— Kitaraszt fűk, mindjárt átéljük a magyar határt frissült égszerre az egész szárad. Mikor pedig átmentünk a Dráva-hídon, s megpillantottuk a nemzeti színűre festett határoszlopot, melyen magyar felírás áll, valóságos örömlázban usztunk.

— Othon vagyunk legények, Magyarország földjét tapossuk! — kiáltottak lelkesen az alföldi legények, s oly könnyedén leptek, mintha csak most kezdtek volna a gyaloglásat.

Új erőt adott a hazai levegő, kitaraszt kölcsönzött a hazai föld.

A katonák jó kedvé nem is ismert határt. Örömlükben rákibaltak minden szemben jövőre.

— Hogy vagytok rokon?

Mintha csupa jó ismerős jó barát lett volna valamennyi. Széles jó kedvű különösen az öreg katonáknak volt, a fiatalbakkak fájt valami, az hogy gyakorlat után vissza kell térniük Horvátországba.

Emlegettek is sóhajtra:

— Hej csak ne kene visszamenni Muszkaországba, Magyarországon csak parádé volna a katonacset!

A király-gyakorlat öt napig tartott. Hol nyugotra vonultunk Csakornyatól, hol meg éjszakra. Hol előre nyomoltunk, hol visszavonultunk. Azse-

Körmend Muraszombati h. é. vasut menetrendje.

Ervényes 1910. május hó 1-től.

Indulási idő	Állomások	Érkezési idő
4:44	Körmend	6:35
5:01	Nádas	6:21
5:17	Zalaháza-Rimány	6:08
5:30	Zalapatáka	5:50
5:46	Zalaúvo	5:45
6:01	Pankasz	5:24
6:19	Nagyrákos	5:16
6:20	Oriszentpéter	5:07
6:45	Dávidháza-Kotormány	4:51
6:54	Órhodos	4:36
7:03	Sál	4:28
7:17	Péterhegy-Tökerezst.	4:17
7:26	Kerkasbadhegy	4:08
7:40	F. Lendva-Mátyásdomb	3:50
7:50	Musnyva-Vaslak	3:37
8:02	Battányd	3:23
8:13	Muraszombati	3:10
9:25	Budapest keleti p. u. 6	2:10
6:07	Szombathely	7:38
4:58	Fehérgy.	8:10

4 fekete lénialvó aláhúzott számok az éjeli időt jelzik: este 6 órától reggel 6 óráig i indulást, betű e betű érkezést jelent.

Apró hirdetés.

A muraszombati gazdakör könyvtára új naponta délelőtt 11-12 óráig a titkári hivatalban. — A Dunántúli Közművelődési Egylet könyvtára pedig szerdán d. u. 1 órakor áll a közönség rendelkezésére az alföldi óvodában.

Könyvtár órák. A muraszombati gazdakör könyvtára új naponta délelőtt 11-12 óráig a titkári hivatalban. — A Dunántúli Közművelődési Egylet könyvtára pedig szerdán d. u. 1 órakor áll a közönség rendelkezésére az alföldi óvodában.

Hirdetések a kiadóhivatal címére küldendők.

rint, amit mi vertük az ellenséget, vagy a mint az ellenség vert minket.

Az öreg katonák türelmetlenül számoltak az órákat, a perceket: hogy mikor telik ki a három esztendő, s csufolkodva kérdeztek a fiatalabbakat:

— Mennyi időd van még gesém?

Az ötödik napon tüzben voltak hajnal óta. Két völgyön keresztül mentünk, két hegyet megmasztunk. A harmadikat kellett elfoglalni, a legmagasabbat, a legveszedelemesebbet.

Hogy kapaszkodunk erre fel önkéntes ur? kérdezte tőlem a dobos, aki már türelmetlenül várta a trombita szót mely véget veti a hadakozásnak.

Időm nem volt a válasza, mert a következő pillanatra megharsant a szomszéd hegytetőn a trombita. Szép tiszta, erős hangja végig hangzott román, bereken, hirdette, hogy vege a gyakorlatnak.

Az öreg legények öröngőz örömben törték ki. Egy részüik kacagott, más részüik sírt örömlükben. Pillanát alatt lecsapják vállukról a fegyvert a földre, sapkájukat feldobálták a levegőbe s egymás nyakába borulva mondták:

— Hála Istennek, kitélt a három esztendő!

Szász József

Fríschmán Elek és Társa, Szombathely, Király-utca 11. szám.

Állandó nyersolaj raktáron. 10 évig terjedhető részlettel. Minden konkurrenciát kizáró ár és minőség, azonnali szállítás.

Garnitúrákra csereüzletek költetnek.

Hasznát és jól javított cséplőszékeket.

Benzin és nyersolajmotorok.

Mindenemű

Teljes locomobilos cséplőszékeket.

gazdasági gépek és műszaki cikkek.

Eladó

egy 2 1/2 lóerejű gözlokomobil, alig volt használatva, hozzá tartozó cséplőgéppel felszerelve;
 egy 3 lóerejű benzin lokomobil cséplőgéppel teljesen felszerelve;
 egy 4 lóerejű gözlokomobil, hozzá tartozó új cséplőgéppel felszerelve;
 egy 4 lóerejű alig használt benzin lokomobil cséplőgéppel;
 egy 6 lóerejű gözlokomobil, hozzá tartozó cséplőgéppel felszerelve;
 egy 6 lóerejű, alig használt benzin lokomobil cséplőgéppel; mind egyik teljesen üzembéren kijavítva, kifogástalan karban kedvező feltételek mellett kaphatók.
 Továbbá egy 4 lóerejű Rusten Proktor-fele kijavított magányos gözlokomobil szintén eladó kor. 800.

Frischman Elek és Társa motorgyár Szombathelyen.



**Jóság,
 ár és
 súlya**

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappant

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, lágyágában és olcsóságában.

Szenzációs kedvezmény!

Ujtás lapunknál!

A „Muraszombat és Vidéke“ kiadóhivatala és a Magyar Arcképek Festők Műterme között a mai napon következő megegyezés költeit:

Minden olvasó igényt tarthat, amely beküldött kis fénykép után is, egy életnagyságu fényképanyagára, esetenként a díjazás papírkéretét (gravírozott passe-partout) erre való feszítésért és a kép retouchálásáért 4 korona fizetendő.

A legmegelőőbb, legszebb, legkellemesebb
 néző, név- vagy születésnapi, jubileumi, alkalmi s ünnepi ajándék egy életnagyságu fényképanyag. Disze s büszkesége minden lakásnak. Mint emlék örökös értékű marad. Ezek az arcképek minden beküldött fényképről (sőt csoportképekről is) elkészíttetnek!!! A legdöbbenetesen hasonlatosságáért és tartósságáért teljes keze-ség vállalatik!!! A kép nagysága 55 - 68 cm.

Vágyja ki és küldje be a „Muraszombat és Vidéke“ olvasói részére tartott **kedvezményes utalványt**
 Magyar Arcképek Festők Műterme
 Budapest Erzsébetfalva, Kossuth Lajos-utca 22. sz.

Mint a Muraszombat és Vidéke olvasója igényt tartok a mellékelt fénykép után egy életnagyságu fényképanyagra

- * matt, brom kivételben 55,68 cm 4 kor
- * olajfestésben 55,68 cm 6 kor

Név
 Foglalkozás
 Helység (utca)
 Utolsó posta
 (Pontos címet kérjük.)

- * A járó összeget a 70 fillér csomagolási költséggel utalványon küldöm!
- * A járó összeget kérem utánvetélen!
- * A nem kívántak törlendők!

Ha az életnagyságu fénykép olajfestésben kívántatik, kérjük a haj, szem, ruha és arczsín pontos körülírást.

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.




Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp. a Horgony-Pain-Expeller

patéka

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvények, reumatizmus, osztlás és meghűlésoknál.**

Figyelem! Szilárd hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyű és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegokban K-80, K.140 és K.2.-es üvegtől minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerára az „**Arany országház**“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Idei természetű nagyobb mennyiségű, jó minőségű szénát eladom Alsólendván **Ivánics József.**

Vasvármegye leírása

népszerű füzetecske iskola és magán célra. **Ára 20 fillér.** Kapható Balkányi Ernő könyvtárában.

Előfizetések a kiadóhivatal címére küldendők.

— Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetési lejárt, annak szives megújítását.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy Muraszombatban Berger József és Fia Főtéri házában (gróf Szápáry parkjával szemben) a fővárosi igényeket is teljesen kielégítő uri, gyermek, pápi és egyenruha készítő

SZABÓ ÜZLETET

nyitottam, ezzel kapcsolatban nagy választéku angol és magyar gyártmányu posztó jaktart is berendeztem, mely által a n. é. közönség a ruha választékát teljes egészében megismerheti és szükség esetében a legrövidebb idő alatt azt is készíthetem.

Mint okleveles szabász, fővárosunk nevesebb czégeinél voltam alkalmazva főnökeimnek teljes megelégedésére, ez batorít fel arra, hogy Muraszombat és vidéke n. é. közönségének magamat nagybecsű pártfogásába ajánlom és hiszem, hogy kiszolgált elsőrendű anyagom, gondos és tiszta munkáim által azt meg is fogom nyerni.

Mely tisztelettel

Benczik Lajos,
 okl. szabó.

Őszi trágyázás.

Thomassalakk
 a legjobb és legotkosabb foszfor-savas műtrágya!

Csak akkor valódi ha



ilyen zsákban van és eredeti a Thomasphosfatfabriken BERLIN ólom-vezérképviselője: Budapest, VI. Andrassy-ut 49.

Képviselet és raktár: **MELIS ÉS PINTÉR** Szombathely.

Valódi Stern-Marka védjegyű Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva. Óvakodjunk a hamisításoktól!

Első szombathelyi és nagy-szt-mihályi gőztégla és hornyoszsindely gyárak

HÜBNER és POHL

Szállít bérmentve minden vasuti állomásra: **mindennemű cserépszindelyeket, alagsóveket és cementárakat.**

SZABADALMAZOTT HORNYSZINDELY,

mely olcsóbb és jobb minden egyéb tetőfedő anyagnál.

Sok évi szavatosság.

Szíves tájékozással:

1 □ m. tetőfedéshez kell 16 drb hornyoszsindely a K 72, tehát 1 □ kerül 115 f.
 1 □ m. „ „ 36 „ közönséges „ a K 38, tehát 1 „ „ 138 f.
 Asbest pala, deszkaburkolás nélkül, „ „ 1 „ „ 300 f.

Minta és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Képviselek és raktarak:

Gyimótfalva és vidéke: Káray Ernő ur. Körment és vidéke Dénes Ferenc ur.
 Muraszombat „ Kohn Lipót ur. Órisztpéter „ Haas Kálmán ur.
 Rohonc „ Steiner Mór ur. Rum „ Lessinger Arnold ur.
 Vasvár „ Vászahelyi János ur. Zalalövő „ Benedek Gusztáv ur.